

Vajsenhusianerbladet



udgivet af foreningen

DET GODE MINDE



Bankoaften

Det Gode Minde slår dørene op for byens bedste bankoaften.

Sidste år var det en kæmpe succes, hvilket det helt sikkert også bliver i år.

Mød op og prøv lykken på Det Kgl. Vajsenhus torsdag den 20. november kl. 19 i gymnastiksalen

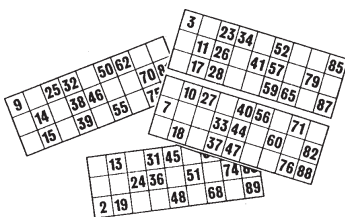
Husk at rygning er forbudt!

Deltagelse i bankospillet kr. 50,- for 2 gennemgående plader i 8 spil
Ekstra plader kr. 10,-

Præmierne er kolonial- og slagtervarer, mange sidegevinster - også til børnene.

Det Gode Minde byder på kaffe og sodavand til børnene

Alle er velkomne - ingen tilmelding!



BOWLING

Så nærmer tiden sig til årets bowlingaften med Det Gode Minde



Fredag den 24. oktober kl. 17 mødes vi i DGI byen og triller kugler og vælter kegler!

Efterfølgende spiser vi en lækker middag på restaurant Hercegovina.

Pris for medlemmer og ledsager kun kr. 90,-
Gæster betaler kr. 300,- for deltagelse
Drikkevarer er ikke inkluderet i prisen

Tilmelding til arrangementet senest den 15. oktober til Det Gode Mindes kasserer Hanne Presutti med check eller giro 102 - 0390



Frederiksberg Have – Frederiksberg Slot

Vores årlige skovtur skulle i år gå til Frederiksberg Have med en lille tur i robåd rundt på kanalerne, samtidig med lidt historie om haven skulle gives af den hårdtarbejdende roer.

Vejrudsigten forudsagde regnvejr sidst på ugen, så undertegnede tog en rask beslutning. Ingen rotur i denne omgang. Til gengæld en rundtur indendøre på Frederiksberg Slot. De tilmeldte medlemmer udtrykte tilfredshed med ændringen, så sådan blev det.

Vores gruppe blev vist rundt af en løjtnant fra slottet, og vi fik en fyldestgørende beretning om slottets historie, krydret med lidt

anekdotestof. Turen gik op ad mange stejle trapper, og mange rum tålte ikke for mange besøgende ad gangen af hensyn til loftsstrukturene, som ikke var blevet restaureret endnu. Nogle af os kunne godt mærke de gyngende gulvbrædder. Desværre kunne vi ikke få lov at bese kirken, da den blev brugt til et af sine formål – et bryllup. Vi blev bedt om at gå stille, alligevel forstyrrede det den kirkelige handling.

Turen sluttede efter halvanden times vandring helt oppe på slottets tag, hvorfra der var en formidabel udsigt over København. Vi fik udpeget flere kendte tårne, og flere af os kunne endda se hjem.

Vi fortsatte vores udflugt ned ad Valby Bakke til ”Krøgers Have”. Her

kunne man spise ”sine medbragte” eller vælge noget kulinarisk fra menukortet. Jeg tror, alle blev mætte, og mange sluttede af med varm chokolade på foreningens regning. Vi havde tilmed fornøjelsen af et 3-mands orkester, der spillede musik lige efter min smag. Alle fremmødte gav udtryk for glæde og tilfredshed med turen.

Man kunne måske efterlyse ønsker til emner for fremtidige arrangementer fra medlemmerne, da tilslutningen jo ikke var overvældende. Send et lille indlæg med din mening om foreningens arrangementer, det vil vi i bestyrelsen sætte stor pris på.

Gitte

Den Gode Krambod

Loppemarkeder og genbrugs-butikker har for tiden deres kronede dage.

Måske er du en af dem der kan se værdien i at spare penge ved at købe effekter brugt frem for nye. Du har nu mulighed for at annoncere efter det du mangler her i Vajsenhusianerbladet.

Eller måske sidder du inde med noget som andre kunne få glæde af. Brugte ting og sager, møbler, lamper,

legetøj, cykler, tv, telefoner, udlejning af sommerhuse... der er mange muligheder i Den Gode Krambod, som jeg håber at medlemmerne vil benytte sig af. Du kan sende din annonce via e-mail til:

henriette@detgodeminde.dk eller benytte min adresse, som står på bagsiden af bladet.

Købes:

Børnekomfur, børnebøger og video-film for børn fx. Cirkeline og Bamse
Kontakt: henriette@detgodeminde.dk

Sælges:

Pigekunstskejter str. 35 kr. 100,-
Skrivebord Flexa kr. 500,-
2 stk. Trip-Trapstole u/bøjle 2x 500,-
Kontakt: toejberg@worldonline.dk

Nekrolog

Til det Gode Minde.

Forleden dag fik jeg en e-mail fra min ven, Michael Aarøe Ebersted, hvor han informerede mig, at Hr. Ege var afdøet ved døden den 11. august 2003.

Jeg havde Hr. Ege som klasselærer fra tredie klasse, og indtil jeg gik ud af skolen i 1954 fra tredie fri mellem.

Af alle de lærere jeg havde i skolen, havde Hr. Ege den største indflydelse på min opdragelse som elev og menneske, og det er jeg meget taknemmelig for.

Som mange af jer sikkert ved, var Hr. Ege samtidig med at være lærer også en kunstner med tilknytning til malerier, og en gang medens jeg gik i skole lærte han mig at lave marionetdukke af avispapir og melklister til hoved, og selvfølgelig måtte min moder sy dragterne til de forskellige dukker.

Da jeg besøgte Hr. Ege i 1999, medens jeg var i Danmark på besøg, kom vi jo til at snakke om skoletiden og jeg bragte en ting til hans erindring, jeg tror, det var i første fri mellem, Hr. Ege kom til klassen, og der var meget uro, han prøvede at få ro i klassen, hvilket var besværligt, så pludselig råbte han højt (det er saftsuseme et skrapt stykke), og samtidig plantede han sin fod hårdt ned i en stol, så hårdt at foden gik lige igennem stolesædet og sad fast.

Det fik vi os en god latter over. Selv om Hr. Ege var streng, kunne han få det bedste ud af sine elever ved sin væremåde.

Mine tanker går til hans familie i denne tid, og jeg vil hermed sende dem min kondolence.

Æret være hans minde.
Otto Olsen, Miami, Florida.
Årgang 1954

Vajsenhusets historie

Redaktør suppleant Michael Aarø-Ebersted har redigeret en længere tekst om Vajsenhusets historie. Vi bringer teksten af flere omgange og lader interviewrækken med de »gamle vajsere« stå stand by i en periode.

God læselyst!

FORORD

Vajsenhusets historie er allerede to gange blevet udførligt behandlet på grundlag af det rige materiale, der findes i arkivet. Først af forstander A. Exner, som ved 150-års-jubilæet begyndte sine undersøgelser, der senere blev udgivet samlet i: *Efterretninger om Det Kongelige Vaisenhus* (1881). Ved 200-års-jubilæet udsendte forstander Chr. Ottesen sin store bog: *Det kgl. Vaisenhus gennem to Hundrede Aar* (1927). Noget nyt kan der ikke føjes til disse to grundige arbejder; men da begge værker først og fremmest er en opsamling af alt det historiske stof, der findes, kan det være noget vanskeligt ud fra disse bøger at danne sig et klart overblik over adskillige forhold i Vajsenhusets liv, som endnu stadig har betydning for virksomheden i dag.

Derfor kunne det måske være på sin plads, nu ved 225-års-jubilæet, at give en kortfattet oversigt over *enkelte linier*, som kan følges ned gennem tiderne - lige fra den første begyndelse og til vore dage, og som muligvis kan give lidt af en forklaring på det ret sjældne forhold: At en velgørende institution har kunnet fortsætte sin gerning gennem så mange år uden at blive opløst af det offentlige - og uden at tabe forbindelsen med en tanke, der oprindelig lå bag dens stiftelse. Det tør vel formodes, at den væsentligste grund til Vajsenhusets fortsatte beståen er den, at der gennem alle tider har foreligget *en og samme opgave*, som man har følt sig lige forpligtet overfor i 1727 og 1952 - udtrykt med Fundatsens ord: »Og efterdi denne Vores Fundats og Stiftelse eene hensigter til Guds Ære og den forlattede nødtørftige Ungdoms gode Opdragelse, Underholdning og Frelse ...«. Men samtidig med at Vajsenhuset har fastholdt dette mål: at tage sig af vanskeligt stillede børns opdragelse og underhold, har det formået *at forny sin arbejdsform*, efter som de ændrede samfundsforhold krævede

det. Ved siden heraf har utvivlsomt to forhold spillet en afgørende rolle for Vajsenhusets beståen gennem århundreder: *Den øverste ledelse* har været lagt i hænderne på en uafbrudt række af dygtige og interesserede mænd, som har påtaget sig dette hverv uden noget som helst vederlag - og *det økonomiske grundlag* har ikke udelukkende været betinget af en kapitals svingende, i reglen stærkt dalende værdi, men ved de forskellige forretningsvirksomheder, som fra begyndelsen har været knyttet til stiftelsen, har det i nogen grad været muligt at afbøde de store konjunktursvingninger. For nogle af disse forhold skal der på de følgende sider gives en kortfattet redegørelse.

GRUNDLÆGGELSEN

11. oktober 1727 har igennem 225 år været regnet for og højtideligholdt som Vajsenhusets Stiftelsesdag - ud fra den betragtning, at på denne dag, der var stifteren, kong Frederik IV's fødselsdag, modtog Vajsenhuset de første børn i den store gård på Nytorv, som kongen havde stillet til rådighed for den nyoprettede virksomhed.

Men selv om Vajsenhuset altså begyndte sin gerning den 11. oktober, ville det være nok så rigtigt at henholde sig til, at den nye institution blev oprettet og stiftet den dag, de skrivelser, der danner grundlaget for virksomheden, fik kongens underskrift. Dette skete den 21. juli 1727. På denne dag underskrev Frederik IV de fire dokumenter, der angiver de regler og vilkår, hvorefter den nye stiftelse skal indrettes og ledes.

I »AABENT BREV« kundgør kongen, at han nu »i Guds Navn har besluttet allernaadigst at lade indrette et Sted, hvor fattige Fader- og Moderløse Børn kunne have deres Forpflegning og Opdragelse, paa det Landet kan med en vel optugtet Ungdom lyksaliggjøres«, og at sådanne børn »de være sig af hvad Stand de være kunde, vurder i det dertil indrettede Waysenhuus indtagne«.

»FUNDATSEN« giver nærmere regler for det økonomiske grundlag og for stiftelsens øverste ledelse (dette vil senere blive nærmere omtalt).

I »INSTRUX for Missions-collegii Tilforordnede anlangende Det Kgl. Waysenhuus« gives bestemmelser om,

hvorledes planerne skal realiseres: »saasom Vi allernaadigst gjerne seer, at dette verk kand komme udi behørig Skik ... «.

»ANORDNING« giver vejledning om, hvordan kongen vil »at Det Kongelige Waysenhuus skal indrettes og med Ungdommens Optugtelse, Underviisning og Forpflegning forholdes«.

Tanken om at oprette en sådan stiftelse, der skulle tage sig af forældreløse børn, var dog fremsat flere år tidligere, idet Frederik IV i reskript af 8. april 1720 havde bekendtgjort, at han ville give midler til »et Waysenhuus Indrettelse og Underholdning«, og havde endog allerede da udnævnt en »Inspecteur og Forstander« (Chr. Wendt, som imidlertid aldrig kom til at fungere).

Når kongen og hans rådgivere på dette tidspunkt havde fremført sådanne planer, skyldes det - som det vil være bekendt - påvirkning fra den tyske pietisme, navnlig som den fandtes i Halle, hvor A. H. Francke nogle år tidligere havde skabt flere betydelige undervisningsanstalter, især for hittebørn og forældreløse børn, »Waiser«. Den danske stiftelse er da også tydeligt i hele sin opbygning en efterligning af Franckes Waysenhuus. Selv om Frederik IV's interesse for Vajsenhuset vel nok til en vis grad må ses i sammenhæng med kongens bestræbelser for at fremme almueskolevæsenet over hele riget, er den dog langt mere et led i den pietistiske missionsiver: at udbrede evangeliet såvel i fremmede verdensdele som i hjemlandet, også blandt børnene. Det var derfor også naturligt, at kongen overdrog til det missionskollegium, som var oprettet 1710, at forestå indrettelsen og styrelsen af Vajsenhuset. Samme dag som Vajsenhuset begyndte sit virke (11. oktober 1727) udsendte de fire »Tilforordnede udi Missions-collegio samt allernaadigst nu beskikkede Waysenhuus Directeurer« de ovenfor nævnte kgl. forordninger i trykken, ledsaget af en skrivelse, hvori den indbyder alle til at »gaa ind i Waysenhuset, besee Børnenes Spisning og høre paa deres Information« - samt på enhver måde støtte det med så store forventninger påbegyndte værk.



Vajsenhusianernes Forening
DET GODE MINDE

Formand:
René Fleischer, årg. 1988
Nordbyvej 15
2720 Vanløse
Tlf. 38 71 72 39

Næstformand:
Niels Danhøj, årg. 1990
Valbygaardsvej 79, st.tv.
2500 Valby
Tlf. 36 17 19 04

Kasserer:
Hanne Presutti, årg. 1957
Mariehøj 88
2610 Rødovre
Giro 102-0390
Tlf. 36 72 17 85

Linda Dederding, årg. 1992
Hospitalsvej 8A 1.tv.
2000 Frederiksberg
Tlf: 36 45 42 00

Birgitte Tøjberg, årg. 1970
Jacobys Allé 12, 2.th.
1806 Frederiksberg C.
Tlf:33 22 11 31

Web-adresse
www.detgodeminde.dk

Foreningens mobiltelefonnummer, 26 88 00 11, vil fremover være foreningens eneste telefonkontakt for medlemmerne til bestyrelsen, og den skal anvendes ved enhver kontakt

**Undgå afbrydelse i tilsendelse af Vajsenhusianerbladet ved flytning:
Gå på det lokale posthus og udfyld et portofrit flyttekort.
Skriv 3832 Vajsenhusianerbladet. Giv også besked til kassereren.**

Dødsfald

Anna Lundahl (Tulle) årg. 1928
Mange årigt aktivt medlem af
Det Gode Minde døde den
16. august 2003.
Æret være hendes minde

H.C Ege, lærer på Det Kgl.
Vajsenhus fra 1943-1977,
døde den 4. august 2003
Æret være hans minde

Nye medlemmer

Årgang 1977
Mette M. Haagerup Andersen
Årgang 1978
Heidi Eistoft
Årgang 2003
Bjørn Crossmann
Nina Crossmann
Pernille Jessen
Per Klidevang
Michael Kortsch
Signe Larsen
Bolette Bangsbo Sørensen

Mandags møderne

**starter snart op igen.
Kom og mød
dine tidligere
klassekammerater
og lærere**

6. oktober kl. 19:30
3. november kl. 19:30
1. december kl. 19:30

Legatuddeling

Der kan søges til mange formål fx studiehjælp, studierejse, hjælp til bolig eller af hvad art det måtte være.

HUSK at skrive i ansøgningen hvornår du gik ud af skolen samt CPR-nr. og adresse og tlf.

Ansøgningsfrist er den 1. november 2003.

Ansøgningskema kan rekvireres på Det Kgl. Vajsenhus tlf. 3393 0326, hos DGM tlf. 2688 0011 eller via www.detgodeminde.dk

Alle ansøgere får direkte besked. Ring derfor ikke for at høre om resultatet.
Bestyrelsen

Bestyrelsen og redaktionen ønsker
alle et smukt efterår